

*...ніхто не без вади, ніхто не без тягаря,
ніхто без інших не обійдеться,
ніхто ж сам собою не є мудрий.*

Тома Гемеркен Кемпійський

*Коли все летить у пекло,
люди, які стоять поруч з вами,
не здригаючись, — це ваша сім'я.*

Джим Батчер

Пролог

Ненавмисне вбивство

Велика муха, що довго билась об світильник під стелею, пішла в піке і приземлилася на краю пивного келиха. Від спиртних випарів бідося не втримала рівноваги й бовтнула у пінисту рідину.

— Ги! Холера! Сьогодні всі бомки Кирилівки прилетіли на урідини до Льоші, — гикнув огрядний молодик у темній майці й затертих джинсах. Він хвацько підчепив нігтем мізинця потопельницю. Муха навіть не встигла дзикнути, дякуючи за порятунок, як була щиглем відправлена в ніч, через напіввідчинене вікно пивниці. Льоша — худорлявий чоловік років сорока, з упалими очницями, силувано посміхнувся. Він дістав з-під стола пляшку горілки та, злодійкувато оглядаючись, узявся розливати її вміст по кухлях.

— Скільки в тебе дівчат, а скільки хлопців? Певне, й сам з ліку збився? Футбольна команда вже набралася? — басовито пролунало із закуреного кутка навпроти, де сидів третій товариш по чаркуванню, силует якого ледь проглядався крізь цигарковий дим.

— Угу! — хитнув головою винуватець події, не випускаючи з рота цигарки. Він упевнено перехилив пляшку з сорокаградусним напоєм, пильнуючи, щоб усім дісталось порівно.

— Ну, Льошо, ти й коваль! Щоби накувати стільки дітей, треба вміти. Ги! Ну, за новонароджену! — з цигаркового задимленого кутка виринула рука із повним кухлем. Назустріч їй піднялися ще дві. Трійця пияків цокнулася наповненою скляною тарою так, що дзвін шурнув аж під стелю спорожнілої забігайлівки. Настала тиша, в якій було чути, як підсилене алкоголем пиво важкими ковтками розтікається спраглими горлянками пияків. Цю ідилію тиші раптово перервала мелодія з телефона. Льоша, власник мелодійного рентгону, жадібно припав до кухля, ніби та мелодія могла відібрати у нього напій. Простенька мелодія різала тишу доти, доки худорлявий пияк не поставив на стіл порожню тару. Він неквапливо дістав з кишені невеличку, затерту до сального лиску «Нокію».

— Олексій на проводі! — чоловік зі самовдоволеною посмішкою на вустах відкинувся на стільці. Його друзі підсунулися ближче, щоби підслухати чергові вітання. Проте лице Льоши враз посіріло, вся веселість і безтурботність зійшла з нього, а риси витягнулися, ніби розчинившись у цигарковому димі. Він сидів з напівроззявленим ротом.

— Як померла?.. — нарешті ледь видавив із себе. — Я ж годину тому розмовляв, усе було добре. Ви, певне, помились, її Оксана звати...

У слухавці протріщало, зашурхотіло паперами, а тоді жіночий голос промимрив співчуття.

— Який алергічний шок, які ліки?! Хтось, бляха, мав же заглянути в лікарняну картку, вашу мати! Вона ж алергетик! — чоловік зірвався на ноги, перекинувши стола разом із кухлями. Розбите скло розсипалося по підлозі. — Ви її вбили! Кати, вбивці!

Кругловида буфетниця, котра дрімала за стійкою, злякано підскочила, не розуміючи, що сталося.

— Їм так не мине, я не прощу! Моя Ксюха! Не прощу! — Олексій стояв посеред зали пивниці, судомно стискаючи кулаки. Його огортав і наповнював такий шалений відчай, який не давав навіть дихнути. Безнадія стиснула горло, тож сльози не могли вихлюпнутися. Чоловік тільки продовжував

стискати пальці, які тримали телефон, поки він урешті не луснув, як роздавлений горіх. Застільні друзі з острахом поглядали на Льошу, боячись зронити бодай слово. Їхній за-хмельілий розум іще не сприймав того, що сталося, проте пи-яки вже розуміли, що має статися ще щось жахливіше. Вони бачили, як неймовірний відчай, що розпирав груди їхнього побратима, враз почав перетікати в якийсь сатанинський, неспинний гнів. Очі Льоші налилися кров'ю, а м'язи рішучістю.

— Мірику, де твої ключі від скутера? — подолавши за-ціпеніння, вимовив якимось гортаним, потойбічним голосом батько, який тільки-но святкував народження доньки,

— Льошо, сядь, випий! Треба з'ясувати, може, то помил-ка! — спробував заспокоїти друга червонощокий Мірик.

— Я поїду до неї, дай ключі, тобі сказав! — гаркнув так, що всі нечисленні відвідувачі кнайпи здригнулися. Круглови-дий Мірик порився в кишнях і кинув на стіл зв'язку. Льоша вхопив ту жменю дроту з ключами й кинувся до виходу. Але вже у дверях зупинився й, повернувшись швидким кроком, підійшов до зляканої продавчиці. Та дивилася на чоловіка співчутливими, повними сліз очима. Льоша нічого не сказав, просто вхопив із прилавка ножа, яким жінка нарізала ков-басу, й побіг до дверей. Чоловіки, хміль із голів котрих уже почав випаровуватися, ринулися за ним, щоб зупинити, але побачили тільки задимлений хвіст від гримучого скутера.

Льоша летів дорогою, вичавлюючи з китайської техніки всі її мізерні кінські сили. Припавши до руля, гнав крізь ніч до районного пологового будинку. Вже тепер, сидючи на скутері, чоловік дав волю своїм почуттям. Олексій кричав, ревів, як поранений звір, перекикуючи тріскачий двигун. Сльози, які до того стояли за умовними заґатами впалих очниць, тепер заліплювали очі й, здається, мокрою росою кропили пилюку позаду на шляху. Льоша мчав путівцем, криком розтинаючи собі груди. І чим більше кричав, тим сильнішала його лють. Коли під'їхав до лікарні, скляні дзе-рі були вже замкнені, проте це не спинило чоловіка, він з розгону вибив їх плечем. Навперейми порушникові спокою вибігла медсестра й загородила йому дорогу.

— Як ви смієте, сюди не можна!

— Де вона? Де Оксана Талащук!? — вигукнув люто, покусаними до крові губами.

— Вийдіть негайно, я покличу поліцію!

Льоша відіпхнув огрядну жінку, як відпихають віз, коли той перегороджує дорогу, й ринувся напрямки коридором. Та медсестра, ображена таким поведженням, як справжній борець наскочила на худорлявого чоловіка й мало не покотила його на підлогу. Вона шулікою вхопилася за шию хлопа.

— Гвалт! Дзвонить у поліцію! — жінка горлала так, що з палат повискакували вагітні жінки. А з протилежного боку коридору до них вибіг лікар у розстебнутому халаті.

Олексій спробував скинути тягар зі своєї шиї, але руки жінки лещатами стиснулися на ній, не даючи навіть дихнути. Борсаючись із дебелою медсестрею він випадково налапав у кишені ножа. Тепер уся лють за те, що ці люди в білих халатах не змогли врятувати його Оксану, перекинулася на медсестру.

Це ж, певне, вона недогледіла і вколола ліки, від яких настав той убивчий алергічний шок.

— Вбивці! Звірі, ненавиджу! — заревів чоловік. Він вихопив ножа й штрикнув жінку в живіт. Та зойкнула, відразу послабивши залізну хватку, і здивовано глянула на свого кривдника. Льоша висмикнув закривавленого ножа. Ще не розуміючи, що сталося, глянув на закривавлену жінку. Було враження, що розум чоловіка вимкнув якийсь лихий демон. Медсестра ще мить стояла, спершись на плече Льоши, ніби обіймаючи вбивцю, а потім, глянувши на свою кров, що пульсувала під халатом, перефарбовуючи його в багрянний колір, хапнула ротом повітря й опустилася на коліна. Лікар, який вибіг на крики, позадкував, уражений побаченням. У палатах зчинився крик, усі з грюкотом узялися зачиняти двері. Олексій так і залишився стояти посеред коридору із закривавленим ножом у руках. Урешті він переступив через жінку, яка вже хрипіла, та зі скляними очима посунув на лікаря.

— Де моя Оксана? Де Оксана Талащук? — мовив убивця зблідлими губами.

Молодий лікар задкував, поки не обперся спиною у глухий кут. Із переляку він щось шепотів, мабуть, останню молитву. Але коли вбивця з ножем наблизився до нього, лікар спробував опанувати себе. Він підняв голову й, запинаючись, проказав:

— М-м-мені жаль, але її від-д-двезли до мо-о-оргу-у...

— Де дитина? — навіть не вислухавши до кінця заїкання до смерті наляканого лікаря, гаркнув Льоша. — Ви навмисно вбили Ксюху, щоби продати дитину!

— Дитина та-а-ам, у кімнаті реа-а-абілітації! — лікар цокотів зубами, як у пропасниці. Він показав рукою на скляні двері в кінці коридору. Олексій кинув ножа на підлогу й метнувся до тих дверей. Він швидко знайшов ліжечко, на якому був прив'язаний ярлик з написом «Талашук», ухопив замотане дитячко, притиснув до закривавленого одягу й побіг до виходу. Чоловік вихором промчав повз переляканого лікаря, вмираючу медсестру, що досі лежала в калюжі крові й надто цікавих жінок, які, попри переляк, виглядали через щілинки прочинених дверей. За мить через вибиті двері в коридор лікарні увірвався гуркіт скутера, що віддалявся, ревучи відірваними глушниками.

Наступного ранку Льошу розбудив гучний гуркіт у двері. Не тямлячи, що відбувається, він підвівся й, похитуючись, пішов у сіни. В голові гуло, як у дзвоні, на скроні сочилася закривавлена рана, а страшні болі голками штрикали в лоб. Було враження, що його мозок розірвався, луснув десь усередині й тепер гарячим окропом розтікається по черепу.

— Хто? — буркнув крізь двері.

— Відчиніть, поліція! — прозвучало по той бік. Собаки з усього кутка гучно загавкали, а десятеро пар дитячих очей припали до шибок. Льоша і собі глянув у вікно, там біля воріт стояло поліцейське авто з увімкненою мигалкою. Тільки тепер він згадав, що накоїв учора в лікарні. Що ж робити, вони відберуть у нього дітей! Ні, цьому не бути! Чоловік побіг у комірчину, де стояв сейф із мисливською рушницею. Поряд на полиці висів патронташ з одним патроном. Олексій механічним рухом зарядив рушницю.

Потім прочинив двері й, виставивши крізь щілину рушницю, вигукнув:

— Забирайтесь геть! Я дітей вам не віддам!

Поліцейські, побачивши зброю, кинулися врозтіч. А сільську тишу, ніби сокирою, розітнув голос гучномовця:

— Громадянине Талащук! Покладіть зброю на поріг і вийдіть до машини! Ніхто ваших дітей не образить!

Льоша притулився до дверей і задумався. Він тримав в опущених руках гвинтівку з єдиним патроном. Укоротити собі життя, прямо тут, перед очима дітей? Але навіщо їм бачити таке? Тільки не тут, досить, він уже накоїв дурниць. Минуло хвилин десять, поки гучномовець на машині знову обізвався над селом залунало:

— Виходьте добровільно! В іншому разі ми штурмуватимемо! Подумайте про дітей!

Олексій іще постояв хвилю за дверима, допалив цигарку, а тоді відчинив двері й вийшов на поріг. Усе довкола завмерло, навіть собаки замовкли. У повітрі нависла гнітюча напруга, така густа, що шум од тиску атмосферного стовпа на барабанні перетинки видавався шурхотом коліс по гравію. Було так тихо, що пицання комара біля вуха Льоші чуло, здавалося, все село, а брязкіт зброї в руках поліцейських, які брали господаря на мушку, видавався перекатами грому.

— Покладіть рушницю й повільно йдіть до машини! — знову гаркнув гучномовець.

Олексій прийняв той голос, як веління долі. Він понуро схилив голову, поклав зброю на поріг і неквапом поплентався до воріт. І в цей час у хаті зайшлося плачем немовля. Чоловік ніби прокинувся від того гіпнотичного сну, різко розвернувся й побіг до хати. Та не встиг він ступити крок на поріг, як од воріт гримнув постріл. Льоша навіть зумів схопитися за ручку дверей, він так і впав у відчинені двері. Через шибки на все те страшне дійство з цікавістю спостерігали діти, а в дальній кімнаті кричало немовля, замотане в закривавлене ганчір'я.

Частина перша

Пересічна жінка

Скорочення

Авто із затемненими вікнами звернуло на узбіччя, впхнувшись покритим нікелем передом у чагарники, і зупинилося. Водій відстібнув ремінь безпеки й почав ковзати рукою по гарній загорілій ніжці пасажирки, яка сиділа поряд на передньому сидінні.

— Петре Сергійовичу, не треба! — жінка намагалася відіпхнути волохату руку зі свого коліна.

— Лено, перестань випендрюватися! Ти ж знаєш, що одного мого слова буде достатньо, аби тебе виперли з роботи.

Огрядний лисуватий чоловік перехилився зі свого сидіння й натиснув якийсь важіль, від чого його пасажирка відкинулася у горизонтальне положення. Водій одразу ж заліз другою рукою жінці під спідницю. Та зірвалася й ухопилася за ручку дверей авто, проте вони були заблоковані.

— У мене місячні! — спробувала врятувати ситуацію жінка.

— Нічого, я не бридливий.

Лисий залицяльник стиснув її за руку й знову повалив на сидіння. Незважаючи на свою огрядність, він швидко перебрався на сусіднє сидіння й навалився на жінку. Однією рукою чоловік порпався в бюстгальтері Олени, другою розстібав свою ширінку. Жінка спробувала зіпхнути зі себе надто настирливого коханця, але зрушити таку гору їй було не під силу. Олена міцно стулила ноги, проте така перепона не стала завадою для сильних рук. Чоловік швидко зірвав трусики й спробував увійти в її лоно. Проте жінка відчайдушно звивалася, намагаючись вибратися з-під важкого тіла. Таке змагання тривало довгих п'ять хвилин, урешті чоловіча

сила Петра Сергійовича зів'яла і мокрою заповзла назад до ширінки.

Усе закінчилося дуже швидко. Олена бридливо відіпхнула засапаного чоловіка, який став схожим на спущене колесо вантажівки. Вона з відразою змахнула краплі поту, що градом капотіли зі змокрілої лисини просто їй на лице.

— Може, відчиниш двері! Душно! — гаркнула жінка на присоромленого коханця.

— Ага, зараз!

Чоловік, відсапуючись, повернувся набік і розблокував двері.

Олена швидко вискочила з машини, абияк поправивши вбрання. Вогнем пекло волосся на низу живота, яке скубли лапища чоловіка, але найбільше діяв той холодний смердючий піт, що ніби клейстером просякнув її тіло та приклеївся до шкіри. Жінці хотілось якнайшвидше змити зі себе цей сморід, цей мимовільний гріх. Але на що вона сподівалася, сідаючи до керівника офісу в машину. Що він послухає її вмовляння залишити на роботі й не скорочувати посаду? Зрозуміє, що в неї на руках двоє дітей, а чоловік десь волочиться світами? Що шеф не скористається своїм становищем? Яка наївна дитина!

Олена хапнула повітря на повні груди, аж до запаморочення. Пройшласть узліссям. Як же тут чисто, хороше — яка благодать. Шумлять високі дерева, вгорі між кронами щебечуть птахи, вони вільні. Вільні робити все, а вона — вона раба обставин. Раба ненависної роботи, підстилка свого алкоголіка-шефа.

— «Господи, до чого ти докотилась, Олено!» — жінку катувала думка, стукаючи у скроні.

Олена зі злістю вдарила ногою гнилу порхавку — перстиглого гриба-дощовика, котрий опинився їй на шляху. Жінку обдало рудим димом, що вирвався зі середини засохлого гриба. На диво, той порох трохи заспокоїв жінку й повернув до тям. Усе, кінець! Вона нізащо й ніколи не сяде більше в машину до цього гвалтівника й алкаша, хай

навіть поплатиться роботою. Годі! Жінка рішуче попрямувала до машини та рвучко відчинила двері. На боковому сидінні лежала її зім'ята червона шкіряна сумочка, а поряд, із напівопущеними штаньми, з розстібненою ширінкою й випущеною з-під розслабленого ремня сорочкою хропів її шеф. Як же бридко! Олена вхопила сумочку й швидко зачинила двері авто. Її мало не вивернуло від побаченого. Жінка, спотикаючись на високих підборах, швидко пішла ґрунтовою дорогою — на гул автостради.

Добралася додому вже запізна, коли на вулиці увімкнули ліхтарі. А потім довго милася в душі, ніби хотіла змити увесь бруд із свого дотеперішнього життя. Поливаючи себе, ревла, як корова, й шум дзюркотливої води заглушував той плач.

Наступного дня шеф викликав кожного почергово на килим. Справи у фірми йшли вниз, й із Києва вимагали скоротити наполовину весь персонал офісу. Олена зайшла останньою. По обидва боки лисуватого огрядного Петра Сергійовича сиділи дві жінки. «Бочка», як позаочі називали її співробітники, — велика і кругла, справді мовби дубова бочка з квашеними огірками — головна бугалтериса, котра займала посаду й голови профспілки, та «Моська» — маленька блондинка, велике овальне лице якої зовсім не гармонувало з її худючими сідницями.

— Олено Іванівно, — почав голова правління, не піднімаючи очей на неї, — зважаючи на складну економічну ситуацію, коронавірусні часи й невиплати авансу наших замовників, керівництво офісу прийняло рішення про тимчасове скорочення працівників. Ми вас дуже цінуємо як прекрасного працівника, але, переглянувши всі кандидатури на скорочення, нам просто не залишилося вибору.

— Хочете сказати, що я потрапила до «чорного» списку? — перебила його Олена, криво посміхаючись.

— Ви ж розумієте, я не можу скоротити Катю Смик.

— Так, усі знають, хто її тато, але ця дурна курка тільки й може, що папери перекладати з купки на купку та готувати

каву. Вам же прекрасно відомо, що всю роботу в нашому відділі тягну я.

— Це тимчасове рішення, постоїте трохи на біржі, а коли справи підуть угору, ми вас радо приймемо, — втрутилась у розмову «Діжка».

— Петре, а хіба ми вчора не домовились, — якимось дуже фамільярно звернулась Олена, відверто глянувши в лице свого шефа. Дві жінки, які сиділи обабіч головного, тільки здивовано переглянулися.

Петро Сергійович нарешті підвів очі від чистого аркуша паперу, в який до того вперто втуплювався й малював на ньому коників. Нагло поглянув на підлеглу.

— Вийдіть! Мені з Оленою Іванівною треба переговорити наодинці, — гаркнув на підлеглих керівник офісу. Ті, ніби зацьковані цуцики, підібгали хвости і швидко залишили кабінет. Шеф відкинувся на шкіряному кріслі й висунув шухляду зі столу. Дістав звідти розкорковану пляшку п'ятизіркового коньяку та дві чарки. Швидко налив, не дивлячись на Олену.

— Будеш пити! — простягнув налиту чарку.

— Ні! — міцно стиснула губи жінка, наче ту чарку їй мали залити примусово.

— Дарма, а я вип'ю!

Він одну за одною перехилив одразу дві, а тоді дістав хустину й витер спітніле чоло.

— Рішення прийняв сьогодні чи ще вчора?

Олена, запитавши так, стояла за метр од шефа, знищуючи його поглядом.

— Ти ж знаєш, що я можу все, — нагадав той. — Мій племінник сидить у раді директорів, і достатньо одного мого слова, як усе переграють. Там, у лісі, ти вчинила, як нерозумна дівчинка, покинувши мене одного. Ги! Але все можна виправити, якщо ти відсмокчеш.

Він нахилився, щоб розстібнути ширінку.

Жар і вогонь ударили в лице жінки, такої зневаги й образи вона вже не могла стерпіти. Вся лють бурхливим потоком

перетекла в її руку, Олена швидким кроком підійшла до столу та влупила шефу лункий ляпас. Він вийшов настільки гучним, ніби десь поряд тріснула геліева куля. Бухгалтериса й економістка, прочинивши двері, злякано заглянули в кабінет. Петро Сергійович сповз на кріслі й тільки лупав виряченими риб'ячими очима. Він не очікував такої реакції від завжди смирної підлеглої. На його обличчі відразу загорілася малинова пляма, пляшка з коньяком поряд на столі перекинулася й булькала рідиною під стіл.

— Тепер можеш звільняти, алкаш схиблений! А спробуєш ставити палки в колеса — напишу заяву про спробу згвалтування!

Олена нахилилась і плюнула між очі голові правління. Задоволена собою молода жінка розвернулась і, гордо піднявши голову, процокала підборами повз «Діжку» та «Моську», на обличчях яких теж застигло приховане щастя, що хоч хтось може принизити всесильного шефа.

Новина про вчинок Олени миттю розлетілася офісом. Жінка не встигла дійти до свого робочого стола, як поза її спиною перебіг шепіт. А коли збирала речі, на Олену дивилися з таким захопленням, як на голлівудську зірку. Проте всі, навіть колишні подруги по роботі, споглядали звіддалік, боячись підійти і навіть обізватись. У кондиціонованому повітрі установи над усіма висів дамоклів меч скорочення. Тому, апріорі, Олена для них стала лузером-невдахою, а спілкуватися з такою — значить накликати на себе немилість. Коли виходила з установи, взявши трудову книжку, всі прикипіли очима до екранів своїх компів, ніби мали в цей час найвідповідальнішу роботу. Лише в коридорі її наздогнала Марина, молода практикантка, з якою вони часто разом пили каву та пліткували в коротких перервах.

— Ти, молодець Ол! Щоб так обламати «Бульдога»! Шеф зібрав усіх мосьок на килим і лютує, як графин з кип'ячою водою!

— Дякую, Марі! Йди, а то й тобі влетить!

— Плювати, я скоро теж звільнюся!

Зміст

Пролог	7
Ненавмисне вбивство	7
Частина перша. Пересічна жінка	13
Скорочення	14
Помста за зраду	19
У «Колі друзів»	23
Чуже життя	28
Волонтерка мимоволі	35
Гуманітарка для сиріт	42
Дороги, що нас обирають	45
Домовленість	49
Нова оселя нової сім'ї	53
Непокірний	57
В одній запряжці	61
Втомлена жінка у потязі	67
Вона сама прийшла	70
Частина друг. Чужі-свої діти	75
Розіграш ліжок	76
Випробовування	79
Підглядач	83
Повернення «блудного» чоловіка	87
Джекпот у кишені	91
Невдале примирення	95
Завжди є друга спроба	99
Жахлива звістка	101
Прощання з мамою	105
Нарада в директора школи	108
Продавець немовлят	114
У перукарні	120

Крадіжка	125
Пошуки втікача.	128
Важке зізнання.	134
Викрадення	140
Порушені плани	149
Зустріч у кафе	152
Частина третя. Сім'я — фортеця моя	157
Одна за всіх.	158
Перегони.	163
Порятунок	167
Шпигунські викрутаси.	171
Спокусливий подарунок долі	173
Найманці.	178
Спроба сховатися	181
«Срібняки» за дітей	185
Старі «знайомці».	190
Небезпечна гра в супергероїв	194
Сексапільна секретарка.	197
Безжальні гопники.	200
Пастка.	203
Бранці бандітів.	206
Діаманти в задньому проході.	209
За крок до порятунку	214
Жорстокий поєдинок	217
Стефа	223
Мамо, я його не вбив	227
Епілог	232
Вирішальний голос.	232